

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/I. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštne. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo Udruženja Jugosl. Učiteljstva - Poverjenik

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozem. 60 Din. Posamezna številka 1 Din. Članstvo „Pov. UJU“ — Ljubljana ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 2:50 od petih vrst. Ineradni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Volonterke — redivive?

Med vojno in tudi že prej smo imeli posebno — pasmo učiteljic, takozvanih volonterk ali prostovoljk. Te uboge učiteljske pare so prevzele pouk ali v celotnem razredu ali pa vsaj toliko ur na teden, da so si zagotovile predpisano prakso, ki jo zahteva zakon kot predpogoj za pristop k izpitu učne usposobljenosti, brezplačno. Na mnogih šolah se je ta način učiteljskega suženjstva tako ukoreninil, da je bilo po prevratu treba prav močne megle za odpravo te na videz tako nežne cvetke iz vrta naše šolske uprave. Res nežna cvetka je bilo tako tlačevanje; uboga maturantinja je bila vesela, da je imela razred, prizadeti faktorji šolske uprave pa so bili ponosni na tak silno cen način razširjanja šol; oče pa, ki je upal dolga leta hčerinega študija na razbremenitev svojega žepa, je bil končno tudi vesel, če se mu je posrečilo, hčerko spraviti na domači šoli v neplačano službo. V daljni daljavi mu je brlel slaboten up, da dobi prej ali slej plačano mesto.

Že nekaj let ne poznamo več v Sloveniji volonterk ali prostovoljk in ne govorili bi danes o tem, ko bi se v zadnjem času ne bila ta rastlina zopet pojavila med nami in to v še slabši luči nego prej.

Pričetkom tekočega šolskega leta je »vladna« redukcija posegla tudi v šolsko službo v Sloveniji in marsikak učitelj ali učiteljica z naslovom »stalni brez mesta« je odletel, ker v proračunu ni bilo kreditja. Izšla je tudi naredba, da se imajo vršiti nameščanja novih učnih oseb različno, n. pr. na tem bregu reke Drave (ali morja kake druge reke) drugače nego na drugem bregu. Ustanovile so se tudi razne kategorije »aspirantov« na učna mesta, n. pr. že »odleteli« t. j. že odpuščeni in »novi« t. j. najnovejši lastniki zrelostnih izprijeval, ki še niso bili nikoli nameščeni.

In zgodilo se je sledeče: V lepem kraju »na desnem bregu Drave« (hočem reči v porečju Drave, ne tik nje), je zapustila »stalna učiteljica« s stalnim mestom, t. j. že nad 20 let službe definitivna, svoje mesto, ker se je omožila, (da ni dobila pokojnine, je drugo poglavje, ki bi tudi bilo vredno širšega zanimanja). Nepričakovano izpraznjeno mesto, ki v proračunu gotovo takrat ni bilo črtano,

je pa smela zasesti šolska oblast začasno samo s kako učno osebo iz kategorije »že odletelih«, t. j. reduciranih, ki so imele kot »stalne učne osebe« kako »nestalno mesto«; novopečeni lastniki zrelostnih izprijeval niso imeli pravice do tega mesta.

Pa čudo! Izmed »odletelih« se ni nihče javil za to mesto (dobili so med tem večinoma pri raznih podjetjih boljše plačana mesta) in grozila je nevarnost, da ostane razred brez učitelja. Na veliko srečo naših šolskih oblasti pa živi v nekem mestu profesor državne gimnazije, katerega hčerka je junija 1923 naredila na učiteljski zrelostni izpit ter čakala na službo. Ali bila je novopečena in za take ono mesto ni prosto. Pa gospod profesor, ki ima skrbeti še za par drugih otrok, med temi enega na univerzi, ni tak črnogled obupanec, kakor se jih danes toliko potika po Sloveniji; ne, on je navzlic vsem dožitkom v uradniških krogih še vedno optimist, tak optimist, da ga je zavidati za to lastnost. Kratkoterminalno verjel, da bi mesta, ki se zanj ni nihče izmed »odletelih« oglasil, ne dobila njegova hči. Potrkal je na primernih mestih in — njegova hčerka je dobila službo na omenjeni šoli, a ne kot »stalna učiteljica brez stalnega mesta«, ampak kot »prostovoljna učiteljica brez vsake plače«. »Seveda«, so dejali gospodje, »volonterka je le v začetku, v teku par mesecev dobi plačo za ves čas.« In šla je hčerka delat tlako tja v ozračje divnega Boča, oče plačuje za njo hrano in stanovanje, vrača nekaj sto kron mesečno na račun za sedanjo učiteljsko preveč prežete družinske doklade, vzdržuje visokošolca v Ljubljani ter z ostankom strada doma v družbi soproge in ostalih otrok.

Vprašamo: zakaj se iz proračunske postavke za stalno učno mesto, ki ga je zapustila definitivna učiteljica, ne plačuje sedanji učiteljici normalna nagrada? Ali mislijo gospodje, da je treba res ves optimizem in idealizem ubiti? Kaj mora tudi take malenkostne slučaje šolske uprave petrificirati vladni birokratizem? Ali res puste gotovi gospodje srce doma, ko gredo v urad?

To je sramota! Če vam ljudje služijo, jih tudi plačajte, drugače jih ne izrabljajte!

rom in s ponosno zavestjo, da je njegova volja jača in odpornejša kakor naval skrbi in težav. Ko mu je pred dvema letoma naglo umrla hči učiteljica Minka, ta odlična in vzorna slovenska žena, se je globoka rana odprla v njegovi duši, toda vsaj na zunaj ni nikoli kazal one bolečine, ki razodeva obupno žalost očetovega srca. Janko je bil značajna, kremenita, samozavestna osebnost, ki je dobro in zlo sprejemala z isto ravnodušnostjo, kakor da se ji je iz duše odražala govorica njegovega nazora: »Saj mora tako biti!«

Bil je vsestransko naobražen mož tolikih sposobnosti in takih družabnih oblik, da je bil v vsaki družbi radostno pozdravljen gost. Mnogokrat in marsikje smo se zbrali zaradi njega, da smo pozabili na težave sedanjosti, sanjali in se razgovarjali o svojih načrtih in gradili lepšo bodočnost onim, ki prihajajo za nami. Janko je bil duhovit debater, ki se je lotil vsakega vprašanja s pogumom in smelostjo visoko inteligentnega moža. Za svoje nazore se je ogreval z izredno doslednostjo in vztrajnostjo in je dostikrat podčrtaval svoja izvajanja in svoje ugovore z ostro ironijo in z zdravim, nikoli banalnim dovtipom. Bil je poštenjak pravega reda, čistih rok in nesebičnih namenov, vsekdar in proti vsakemu odkriti sroben, dovteten za vse, kar je lepega in dobrega. Koncept njegovega življenjskega nazora je bil široko razgrnjen, plemenit in svobodoljub, ker mu ga je narekovala temeljita in resnična lastna socialna izobrazba in vzgoja. Krivica, storjena komurkoli, ga je bolela bolj, nego krivica, ki bi jo čutil sam na lastni koži. Njegovo blago srce je objemalo vse ljudi, med sirot-

Više života!

(Posvečeno mladim kolegom.)

Ništa nije tako zanosno kao mladost, i ništa nije tako veliko kao mladenačka snaga i vatra u borbi za ideal, kojega ne priznaje vreme!

Mladost — idealnost — zanos i snaga najvernije su prijateljice i najbliže sestre, pa ih teško naći razdružene. To je ono opevano sretno doba, kad se duboko u srcu utisnu trajne i najlepše uspomene celog života. To je proleće života, koje je u najlepšem cvatu od 17.—25. godine. Organizam ide svom potpunom razvitku, a oduševljenje i zanos kipe na vrhuncu svoje moći. Duševne i telesne moći rastu jakim zamahom potpunoj stalnosti, jačini i samostalnosti. Karakter se očeličuje i postaje neovisan.

Nepromenljiv prirodni zakon je: sve što je mlado nije razvito, niti savršeno. Za zdravi razvoj treba delovati na sve duševne moći, da dođu do snage i jačeg delovanja. Zato treba u tim godinama jakog poticaja, treba potpore i primera. Treba piriti mladenačku vatrenu dušu, da ne ugasne u njoj ona sveta iskra za sve što je uzvišeno i lepo. U tim godinama svršava mladić srednju, ili stručnu školu, pun fantastičnih planova i idealnih nacrti: o životu, oitelji, društvu, državi i. dr.

Prvi korak u slobodan život je vrlo odlučan i sudbonosan za svakoga. Pukli su lanci školske neusmiljene discipline, bezvredni su mrki pogledi strogih profesora. Nema više karcera, nema ni »drugog reda«. Sloboda — sloboda! svud se odjekuje! Mnogomu i mnogomu rasprši već prvi njezin dah sve te lepe zračne kule, koje je sagradila mladenačka sanjarska fantazija. Te se ruševine ispune novim slikama razvratnog slobodnog života. Jedan istisne drugoga!

Oni daci, koji nastavljaju svoje nauke na sveučilištu, njihov je put u život mnogo lakši. Oni prolaze u grad, među bivše

saučenike, među omladinu, punu energije, pothvata i rada. Tu ima dobrih primera, poticaja i na pretek natecanja i tako svaki napne svoju duševnu snagu, da ostvari svoje lepe mladenačke sanje.

S nama nije tako. Mi — u velikoj većini — dolazimo u mirno, tiho selo, daleko od života i prometa. Celi je ambijent tih i miran, kô noć. Sve upravo pogodno da lagodno zaspiš u tvrde sentimentalne sne. Tu nema kazališta ni koncerata, nema burnih političkih skupština, ni manifestacija, nema srednjoškolskih derana ni išta drugoga, što bi manifestiralo, što bi barem za čas razuliralo svoju punu, životnu besnu snagu, što svaku mladu energiju podstiče, podbuda, okrepi i osnaži na življu delatnost i snažniju aktivnost u svakom intelektualnom radu. Nas odmah, tekars se udaljimo od zelenog stola, obuzme seoska tišina i stoletna konservativnost, bez poticaja i okolina malih sitnih ambicija. Tko da se odupre vekovima? Tko da sve to svlada? Zar 18-godišnji mladić bez životnog iskustva! Preteški je to teret, prevelika je to borba!

Očajavati i klonuti ipak ne treba! Polako, druže, i svladat ćeš sve!

Nepobediya je istina: spoljašnje prilike ne stvaraju talente. Razvijanje se nikad ne čini od spolja unutra, već obratno. Spoljašnje prilike su samo sporedne, one pomažu, ili odmažu i to manje nego se obično misli. I za to ne treba deliti učitelje: na one što stanuju u gradu i one što stanuju u selu. Oni se mogu podeliti samo na dve kategorije: na one energične, što ozbiljno rade, i one slabe, koji ne umeju da rade. Oni prvi ma gde bili, oni će sa malo sredstava činiti čuda i njihova energija počet će stvarati sredstva. Oni drugi, neka su im na raspoloženju sve biblioteke ne rade ništa, niti će ikada raditi.

(Nastavit će se.)

Ferijalni Savez učiteljstva.

—f V. okrožnica P. P. F. S. v Ljubljani. Dne 29. in 30. dec. 1923 se je vršila v Beogradu božična seja U. O. F. S. Iz poročila odbornikov je bilo razvidno, da

se je naša organizacija v letošnji poslovni dobi pridobila trdna tla, predvsem z upanje pri odličnih krogih. Članov je skupaj 2700, pri čemer opade na Slovenijo 1100. V. O. je bil glede l. v. ozn. olajšav v informiran sledeče:

LISTEK.

Posmrtnica Janku Likarju.

Zavesa je zdrknila navzdol, nenadoma je padlo solnce za gore, konec je pravde! Dne 17. t. m. je poslal v tiskarno pismo, kjer pravi: »Sinoči sem se dvignil prvičkrat v svoji bolezni malo časa iz postelje. Pa sem se onesvestil v kuhinji pri mizi. Če bi ne prišel nikdar več k zavesti, to bi bila — krasna smrt! Pozdravi vse, ki jih imam rad, in to ste vsi!« —

Naslednjega dne se je onesvestil še enkrat — poslednjikrat. Prebudil se ni več, in zadnji njegov pozdrav, sporočen tikoma pred smrtjo, veljaj vsem, ki so ga poznali! Rad je imel vse, zakaj sovraštva ni bilo nikoli v njegovem srcu. Za nedeljo popoldne je želel povabiti k sebi ožji krog prijateljev, v ponedeljek pa zopet na delo! Res smo prišli, mnogo nas je bilo: tovariši, prijatelji, znanci, nekdanji učenci, pevci... Zgodilo se mu je po volji!

Seznanila sva se pred dobrimi tridesetimi leti, ko je še učiteljeval na barjanski enorazrednici, odkoder je prihajal večkrat v Ljubljano, kjer smo se pogosto shajali na sejah, zborovanjih in v prijateljski družbi. Ko se je preselil z Barja v Ljubljano, so bili ti sestanki rednejši. Življenje je bilo težko. Materialne neprilike so trdo pritiskale nas vse, a kdor je imel številno rodovino in otroke po mestnih in visokih šolah, je omahoval pod pezo razmer. Vse do zadnjih let se je naš Janko krepko boril z nemilo materialno usodo. A vse udarce je prenašal z junaškim mi-

nike bi sopal dobrote s polnimi rokami. Čutil je z vsemi, najbolj pa je bil naš!

Naš je bil z vsem svojim bistvom, s pošteno dušo, z vedro glavo, z delovno roko. Popolnoma se nam je posvetil, da, noč in dan mu je bil v mislih napredek in razvoj naših ustanov, našega stanu in našega šolstva. Naš je bil vedno in ves! Spretno, iskreno besedo nas je bodril in vnel, s pesmijo je vlival v nas ponos in radost — dajal in dal nam je vse, kar je znal in zmogel najlepšega in najboljšega. Njegovemu prijateljstvu sta dajali brez-pogojna zvestoba in žrtvujoča se vdanost znak in izraz klasične veličine, ki je bila toliko lepša, ker je ležala kot biser v duši skromnega, pozitivno ustvarjajočega prosvetnega delavca.

Zato pa zdrkni navzgor, zavesa, da nam ostane lep, čist in svetel spomin nanj, ki je mrtev v zemlji, a živ v naših srcih!

Janko Likar je bil rojen 13. maja 1864. v Postojni. Leta 1884. je dovršil državno učiteljsko v Ljubljani in napravil maturo. Skrbel je tudi nadalje za izpopolnjevanje svoje izobrazbe in se zanimal za literaturo na vsakem polju. L. 1886. je napravil usposobljenostni izpit; v letih 1906. in 1907. je obiskoval risarski tečaj za poučevanje na obrtno - nadaljevalnih šolah na drž. obrtni šoli v Ljubljani in postal s tem usposobljen tudi za te šole.

Prvo službo je nastopil l. 1884. kot provizorični učitelj v Št. Jurju pri Izlakah v litijem okraju, kjer je postal l. 1887. definitivni vodja šole. Leta 1891. je postal voditelj šole na Barju, od kjer je prišel l. 1899. na II. mestno deško osnovno šolo v

Ljubljani. Služboval je na to še od l. 1911. do upokojitve l. 1923. na IV. mestni deški osnovni šoli v Ljubljani. Pokoja ni užival dolgo, ker mu je 18. januarja 1924 usoda prestrigla nit življenja.

Pokojni Janko Likar je bil jačo delaven na organizacijskem polju in je zaradi svoje izredne bistroumnosti in preudarnosti bil izvoljen v razne odbore. Do zadnjega je bil v odboru »Narodne šole«, od leta 1901. do 1903. je bil tajnik »Ljubljanskega učiteljskega društva«, dalj časa je bil tajnik »Slovenskega deželne učiteljskega društva na Kranjskem«, bil je svoječasno odbornik Učiteljskega konvikta in v upravnem svetu Učiteljske tiskarne.

Imel je tudi spretno pero. Več njegovih člankov je objavil Učiteljski Tovariš. Baval se je posebno z ocenami raznih publikacij; zanimiva so njegova društvena poročila in poročila z okr. učit. konferenc. Prvič ga navaja Učiteljski Tovariš med svojimi sodrujniki leta 1890. V prvih letih najdemo v U. T. sledeče njegove spise: Spisje na jednorazrednici (1890) — Knjige družbe sv. Mohorja (daljša razprava 1891) — Iz litijškega okraja (konferencija, tudi daljše poročilo 1891) — Iz Ljubljane (konferencija, leta 1892.) — Z Barja (1893) — Henrik Pestalozzi (1896). Pisal je pa tudi pozneje večkrat v Uč. Tovariša. — Imel je tudi dober humor, kar je dokazal s svojim dopisom o Učit. kolektarju (Neratovem), ki ga je objavil v Učit. Tov. Prav spretno je tudi urejeval učiteljski »Ročni zapisnik« ali katalog, ki ga je izdala Učiteljska tiskarna v l. 1920. do 1923. Z vso vnemo je posvetil svoje delo v zadnjih letih povzdigi Učiteljske tiskarne.

I. Pravilnik za zniž. vožnjo izide v februarju in bo točno odločil pravice F. S. Vsled memoranda in intervencij V. O. je pomočnik Min. Saobr. dal zagotovilo, da bodo imeli ferijalci pravico na potovanja v grupah po dva (seveda se za te besede V. O. F. S. ne obvezuje, dokler ne izide pravilnik).

II. Znižane vožnje med letom. (Božič itd.) ne spada med ferijalna potovanja, ampak so pravice ubožnih dijakov. F. S. ima le kot stanovsko društvo pravo na izdajanje formularja za uporabo teh voženj. Če bo F. S. to legitimacijo še nadalje izdajal, zavisil od okoliščin, vsekakor bo pa ločena od ferijal. legitimacije, na katero bodo imeli pravico le ferijalci-dijaki, kakor profesorji in učitelji.

2. O učiteljskem vprašanju: Izjava Min. Saobr.: Učitelji kot drž. uradniki nimajo nobene moralne pravice na olajšave, ki so določene le za ubožne dijake. (V ostalem glej točko 1./II.) Posluževali pa se bodo kot ferijalci fer. legitimacije.

Upr. odbor je odredil nadalje sledeče: 1. Zapisnik kongr. se postopoma natisne kot priloga Glasniku do konca leta. 2. P. F. S. naj vrnejo Centrali vse neuporabljene D. legitimacije in bodo zanje razdolžene. 3. V bodoče overja čl. izkaz P. P. te na podlagi takojšnjega vplačila. Rok za vpis se pomakne za 10 dni nazaj t. j. kdor se vpiše 20. v mesecu plača pristojbino za tisti mesec od 21. naprej že za sledeči mesec. P. P. overja za tekoči mesec le one izkaznice, ki dospejo do 25.!!! 4. Značke F. S., bo centrala naročila na podlagi naročil; zato naj vsaka podr. F. S. javi do 25. t. m. pribl. število znakov, ki bi jih rabila tekom 2, 3 let. Centr. bo na podlagi prijavitelnega števila določila ceno, javila to P. F. S. in po odobrenju izvršila naročbo. 5. Glasnik izide do 1./II. P. F. S. naj na podlagi priloženih formularjev nabirajo pri trvdkah oglase za v Glasnik, pri čemer imajo 5% provizije. S tem same zaslužijo in omogočajo tisk Gl. (Tudi članki in potopisi dobrodošli). 6. V centrali so preostale vel. slike III. kongresa à 40 Din. Naprošam P. F. S. naj vsaka naroči po eno. Slike so dobro uspele in so pri članstvu močno agitacijsko sredstvo. — Prosim tajnika ozir. blagajnika učit. P. F. S., da naročajo robo z naroč. listi in izrečno v dopisih, da ne bo nesporazumljen. Ferijalni pozdrav! V. Maček, s. r.

—f Zborovanje »Učit. F. S.« se je vršilo 29. decembra pr. l. v Celju. Da ni bilo zborovanje polnoštevilno, je mogoče krivda prepozno obvestilo v dnevnikih (polnoštevilnosti ni bilo tudi pri pokr. zboru F. S.!) Glavna točka je bila: Stališče, ki ga naj zavzamejo učitelji-ferijalci na zadnjo okrož. pokr. pov. F. S. Zahtevali smo, da se nam z odlokom dovolijo vse ugodnosti, ki jih predpisujejo pravila F. S. Na tem zborovanju smo sklenili, da še enkrat in zadnjič resoliramo na »U. O. F. S.« v Beogradu.

Janko Likar je bil izredno prikupljivega značaja, bil je dober pevec in spreten govornik ter prikupljiv družabnik.

E. Gangl.

„Slovenski Narod“ o našem „Zvončku“.

(Slov. Nar., 15. jan. 1924 št. 13.)

»Zvonček«, list s podobami za slovensko mladino. Rodoljubna dolžnost nam je, da izpregovorimo danes o tem listu, saj je mladina up naroda. Kakoršno si vzgojimo mladino, tak bo v bodoče narod. Mladine pa nam ni vzgajati le doma in v šoli, nego je tudi s skrbno izobraznim čtvom.

Med mladinskimi spisi pa ima veliko vrednost »Zvonček«, ki stopa letos v jubilejno leto, ker že 25. leto izhaja pod spretnim vodstvom Engelberta Gangla, ki je sam spreten pedagog, pesnik in pisatelj. Zanimiv je pogled na vsebino ravno dovršenega 24. letnika. Med pesnimi nahajamo pesnico Anico, zastopano z 10 pesnimi, Janko Lešana s 7, Miroslava Kunčiča s 6, Ivana Albrehta s 5 itd. Glavni povesti sta spisala Ivo Trošt. »Ratko Lipovec« in »Fran Erjavac«: »Zamorske narodne pripovedke. Janko Leban je prispeval 5 manjših povesti, Marica Bartolova 3, med drugimi povestničarji se odlikuje posebno Julij Slapšak, ki se prav po nepotrebnem skriva za razne psevdonime. Ponos »Zvončkovih« pisateljev je tudi Josip Vandot. Gledališke igre so bile 3, eno je spisal Tone Gaspari, drugo dr. Ivan Lah, tretjo Janko Leban. Razpredel: »Pouk in zabava« so v 24. letniku oskrbeli: Fr. Rojec, Janko Leban, Anton Le-

na »Gl. odb. UJU«, na ministrstvo prosvete in na ministrstvo saobračaja in čakamo odgovora do 1. marca. Mi nočemo miloščin, ampak zahtevamo samo to, kar učiteljem-ferijalcem pripada po pravilih F. S. pri katerih smo sodelovali tudi mi. Pokr. pov. F. S. je sporazumno z »U. O. F. S.« odgovorilo na našo zadnjo resolucijo:

1. Učitelji kot drž. uradniki nimajo nobene moralne pravice zahtevati vozne olajšave med letom, ker ta olajšava ni ferijalna, ampak splošno dijaška in ima s F. S. le toliko zveze, da F. S. izdaja slučajno D. leg. (Op.: To ni naša prva zahteva, ker se o Božiču in Veliki noči poslužujemo urad. legit.!).

2. Učitelji kot člani F. S. bodo imeli pravico posluževati se fer. legit., ki izide na podlagi pravilnika o povlasticah — in sicer po obljubi ministrstva saobračaja po 2 (dva) v grupah.

Te ugodnosti bomo imeli z odlokom priznane, ko izide pravilnik v februarju. To nam zaenkrat zadostuje in pravilnika pričakujemo najkasneje do 1. marca. S tem bi bila stvar za nas ugodno rešena! Pričakujemo še večje agilnosti za ferijalno misel v mnogih učit. P. F. S. in več razumevanja pri mnogih okr. učit. društvih.

Za »Fer. skla« se je pri fer. zborovanjih nabralo 60 Din od ferijalcev, ki hočejo tudi finančno podpreti in razširiti ferijalno misel. Ferijalna zahvala in slede naj fer. posnemovalci. — S. M., za učit. F. S.

—f Počitniški izlet. Sestanek počit. izleta se je združil z zborovanjem učit. F. S. Pokazal je ono navdušenje, ki je bilo v lanskih tozadevnih sestankih. Enoglasno smo sklenili, da te počitnice odpotujemo na Plitvička jezera in še dalje — do morja. Potovali bomo brez vsakega sporeda (petje, igra), kakor zadnje počitnice, torej ne bomo potovali kakor »medvedje z bobnom«, kakor pravi Pavliha. Dalje smo enoglasno sklenili, da potujejo z nami oni tovariši(ice), kakor lansko leto, le tov. (ice) tehničnih vzrokov imajo pristop. Javijo naj se na moj naslov. Upam, da bo urejeno tako, kakor lanske počitnice in da bom s člani počitniškega izleta v taki korespondenci kakor lansko leto. — Naprej za uresničenje naših načrtov! — S. Mrovlje, Črnomelj.

Splošne vesti.

— Redukcija učiteljic ženskih ročnih del. Kakor izvemo je vlada reducirala vse učiteljice ženskih ročnih del in je ukinila tudi izpite za učiteljice ženskih ročnih del na obrtni šoli. Ne oziraje se na to, da je kršeno tukaj zajamčeno pravo, je to zopet nov udarec, ki znači nazadovanje prosvete v Sloveniji. Stalne učit. ženskih ročnih del so bile nameščene na sistemizira-

ban, L. O. in drugi. »Glasbo« pa Ferdo Juvanc, dr. Anton Schwab in Janko Žirovnik. Različnih podob je 24. letnik prinesel 44. »Zvonček« je mladinski list, ki bi delal čast vsakemu narodu; na vsak način se o njem lahko reče, da je najboljši mladinski list v Jugoslaviji. Ob sklepu 24. letnika piše uredništvo in upravnštvo: »Ko danes zaključujemo 24. letnik, se pripravljamo, da stopimo v prvo jubilejsko razdobje našega ljubega »Zvončka« v dvajsetpeto leto njegovega izhajanja. Odločili smo se, da proslavimo ta jubilej na dva načina: 1. Naš vrli sodruknik Josip Vandot nam je izročil tretji del Kekčevih doživljajev, ki nosijo naslov: »Kekec nad samotnim brezdomom«. Prelepa ta planinska pripovedka bo izhajala vse leto in bo brez dvoma pridobila »Zvončku« mnogo novih prijateljev. Slike k tej pripovedki nam je narisal naš stari znanec Ivo Erbežnik. S Kekcem začnemo takoj s prvo številko XXV. letnika. 2. »Zvončku« zamenjamo tudi zunanje lice z novo opremo, ki nam jo je dal na razpolago mladi naš umetnik Miha Maleš. Gotovo bodo naši naročniki zadovoljni z delom mladega moža, ki je svojo umetnost posvetil našemu listu.

Ostalega gradiva ne bomo naštevali. Dovolj ga imamo že na razpolago, več zanimive snovi pa so nam obljubili naši novi in stari sodrukniki.

Ostanite »Zvončku« zvesti vsi, ki ste bili doslej naročeni nanj, pridobivajte pa nam tudi novih naročnikov. To željo ponavljaj tudi pisec tega poročila z dostavkom, naj bi »Zvonček« redno izhajal vsak mesec, ker je red in točnost tudi velikega pomena pri mladini in vemo, da naši otroci vsak mesec že nestrpni čakajo, da jim pride list v roke.

nih mestih. Po uradniškem zakonu ohranijo vsi stalni učitelji s stalnim učnim mestom i nadalje svojo stalnost, torej ne pridejo pri redukciji sploh v poštev; po določbah istega zakona se ima vsa redukcija izvršiti najkasneje do 1. jan. 1924 in se imajo vsi oni, ki do tega dne ne prejmejo obvestila o redukciji, smatrati za prevedene. Vlada je s tem činom vrgla na cesto pri nas znatno število usposobljenih učiteljic; je s tem sama pogazila avtoriteto določb zakona, ker je očito postopala protizakonito. Pov. U. J. U. je storilo vse korake, da se ta ukrep še pred izvršitvijo prekliče. Učiteljice žen. roč. del imajo pravico pritožbe na upravno sodišče.

— Protizakonita redukcija. Iz Beograda prihaja vest, da je vlada reducirala v Sloveniji vse učiteljice ženskih ročnih del. vse katehete in vse pomožne učitelje. Člen 224. zakona o državnih uradnikih ima v zadevi redukcije popolnoma jasno določbo, ki odreja: Najkasneje v štirih mesecih, ko je bil razglašen uradniški zakon (razglašen 1. septembra 1923) se mora izdati odlok, kateri izmed uradnikov se obdrže še nadalje v državni službi. Uslužbenice, o katerih se v tem času (torej do 1. januarja 1924) ne izda noben odlok, je smatrati za obdržane na njih položajih. — Poleg tega določa člen 224. glede učiteljstva še posebej sledeče: Ne postavljajo se na razpoloženje in ostanejo nadalje na svojih mestih: učitelji, ki niso smeli biti po dosedanjih zakonih ne premeščeni ne odpravljeni iz službe.

— Koliko učnih oseb bi prišlo pri zadnji redukciji v poštev. Pri redukciji po zadnjih vestih bi prišlo v poštev 102 učiteljice ženskih ročnih del, 58 pomožnih učiteljev in učiteljic in 22 stalnih katehetov.

— Protest proti redukciji učiteljic ženskih ročnih del je poslalo Poverjenišvo U. J. U. na predsedstvo U. J. U. in na ministrstvo prosvete v Beogradu.

— Na protest Pov. UJU smo prejeli iz Beograda brzozavno poročilo, da se je vsa zadeva redukcije obrnila na bolje. — Tudi listi so objavili tozadevno vest, da bodo vse te učne osebe znova nameščene.

— Zakon o narodnih šolah bo predložen narodni skupščini. Kakor poroča Narodna Prosveta je podpisan ukaz, s katerim se predloži skupščini projekt zakona o narodnih šolah. Zadnji čas se je z naglico delalo na tem zakonu. Redukcija se je končno izvršila in je bil definitivno določen tekst, ki pride v zakon. Tudi zadnji projekat je bil v načelnih točkah izpremenjen. Črtan je bil člen s katerim se ustanavlja 100 mil. fond v pomoč revnim občinam za zidanje in vzdrževanje šol in členi, ki govorijo o državnem vzdrževanju osnovnih šol. S tem je bil zakonski načrt v načelnih in temeljnih točkah poslabšan in izpremenjen na škodo šolstva in prosvete naroda. Tekst načrta zakona o narodnih šolah bo pomnožen v svrhu predaje narodni skupščini.

† Janko Likar, mestni učitelj v Ljubljani. V petek, dne 18. januarja t. l. popoldne ob pol 3. uri je nenadoma umrl v Ljubljani tov. Janko Likar, zvest in zaveden pristaš naše organizacije in agilen tovariš. Kljub že visoki starosti je bil izredno prožnega duha in je zasledoval napredek na vseh poljih. Njegova smrt nas je bridko zadela, ker smo pokojnega tov. Likarja prištevali med svoje najzvestejše pristaše, na katerega pomoč smo radi njegove visoke sposobnosti lahko vedno računali in ker nam ni iste nikdar odrek. Tov. Janko Likar je bil eden onih redkih mirnih in vztrajnih političnih delavcev, ki se je znal uveljaviti ob vsaki priliki. Bodi mu ohranjen blag spomin, preostalim naše sožalje!

— Opozorilo učiteljskim društvom in šolskim vodstvom. Vsem učiteljskim društvom razpošljemo te dni okrožnice tičoč se mladinskega lista »Zvonček«. Prosimo učiteljska društva, da razpošljejo to okrožnico takoj vsem šolskim vodstvom s priporočilom, da upoštevajo naši člani na šolah predlog v okrožnici in se z vso vneto nemudoma lotijo dela za dobro stvar. Šolska vodstva pa opozarjamo, da priložimo položnice prvi številki »Zvončka«.

— Naročnike »Zvončka« obveščamo, da izide prva številka prihodnjega teden.

— Učiteljski koledar. Kdor bi se reflektiral na koledar, naj ga odslej naroči pri knjigarni Učit. tiskarne, ker smo mi drugo naročilo že zaključili.

— Posnemanja vredna poživovalnost. Zdi se nam umestno, da objavimo vsebino dopisnice, ki nam jo je pisal bla-

gajnik laškega uč. dr. Glasi se: »Nakažem Vam danes za rezervni fond 400 Din, in sicer od vsakega člana laškega učiteljskega društva po 5 Din z željo, da nas posnemajo tudi druga okrajna učiteljska društva. — Opozoriti bi bilo treba druga društva ravno v tem času, ko sestavljajo proračune na svojih glavnih letnih zborovanjih, da naj ne pozabijo na prostovoljni organizacijski davek. — Če gre to pri nas, zakaj bi pri drugih društvih ne šlo.« Priporočamo vsem društvom, naj si vzamejo to postopanje v vzgled, kajti resnici na ljubo moramo povedati, da se zadnji čas precej pozablja na rezervni sklad.

— Popravek. V zadnjem poročilu o zborovanju učiteljskega društva za Maribor in bližnjo okolico se pomotoma natisnila cela 6. resolucija, ki se pravilno glasi tako-le: Da se je nadomestila obolala učna moč na dekliški meščanski šoli I., je bila tja začasno premeščena učiteljica dekliške osnovne šole IV., obenem vadniške šole državnega ženskega učiteljskega. Na tej šoli je bila začasno nastavljena učiteljica dekliške osnovne šole II., njo pa nadomestuje suplentinja. UJU naj posreduje pri višjem šolskem svetu, da se ne godijo več take premestitve, radi katerih trpi obenem več šol.

— Poziv vsem članom ljubljanskega učiteljskega društva. Društveno leto 1923/24. se bliža koncu, a računi društvene blagajne še vedno niso popolnoma čisti. Precejšne je število onih tovarišev in tovarišic, ki se v teh kritičnih časih, ko moramo vsi trajno in čuječe stati na straži v boju za naše pravice, ne zavedajo dolžnosti napram društvu in Poverjeništvu in posredno napram vsej organizaciji. Le finančno dobro stoječa organizacija lahko krepko deluje za prospeh in dobrobit vsega stanu. Zato pozivamo vse članstvo, ki za leto 1923. še ni poravnalo članarine, naj isto vsaj tekom januarja 1924 poravna, da društveni blagajnik lahko sestavi obračun s centralnim blagajnikom. V nasprotnem slučaju bo odbor primoran na prihodnjem zborovanju prečitati javno imena dotičnih članov, ki še niso poravnali za leto 1923. niti pare.

Blagajnik.

— Okrajna učit. društva opozarjamo, da poverjeništvu javijo društvene odbore za l. 1924, kar naj store tajniki takoj po občnem zboru.

NAROČNIKE KOLEDARJA, ki še niso poslali naročnine, prosim, da to store nemudoma, da zadostimo obveznosti napram založništvu. Naj bo to zadnji opomin!

REZERVNI SKLAD. V smislu sklepa pokrajinske skupščine v Ptujju je prevzel te dni posle upravnika rezervnega sklada glavni blagajnik. Vse pošiljke je torej odslej naslavljal na naslov »BLAGAJNIŠTVO UJU, POVERJENIŠTVO LJUBLJANA, UČITELJSKA TISKARNA. Pošiljke označite z opombo »Rezervni sklad«.

GLAVNI BLAGAJNIK.

Zbirka knjig

za centralno knjižnico Pov. UJU.

—ck V Ljubljani ima Pov. UJU svojo centralno knjižnico, ki ji je namen zbrati vse slovenske pedagoške knjige in liste, t. j. vsa bibliografsko važna slovenska dela in knjige, od prvega abecednika do najnovejšega slovenskega pedagoškega dela; torej slovenskih, ki zadevajo šolstvo in pedagogiko.

V drugi vrsti se omejuje zbirka na jugoslovansko literaturo te vrste in v tretji vrsti na zbirko pedagoških del tuje literature in drugih knjig.

Posebno pozornost ima posvečati tudi mladinski literaturi, da bi lahko ob priliki služila našim kulturnim in literarnim delavcem na tem polju.

Poleg tega pa zbira centralna knjižnica tudi leposlovne knjige, da jih bo potem oddajala šolskim javnim ljudskim knjižnicam, ki jih bo treba ustanavljati in organizirati po vseh šolah, posebno v obmejnih krajih; tudi odvisne mladinske knjige bo dala šolarskim ali mladinskim knjižnicam na šolah.

Koliko knjig razpada v podstrešjih in koliko jih leži neizrabljenih v omarah, ki bi na pravem mestu lahko mnogo koristile prosveti naroda. Marsikatera stara šolska ali pedagoška knjiga ali časopis roma rayno pri učitelstvu v peč, a morada ravno ono delo manjka v naši centralni knjižnici Pov. UJU in bi lahko knjižnico izpopolnjevalo.

Učitelstvo bi lahko mnogo tega blaga otele v korist naroda in bi s pomočjo knjižnične centrale prav s temi knjigami dvigalo prosveto naroda.

Da se odpomore temu prav neekonomičnemu narodnemu gospodarstvu s knjigami, predvideva Poslovnik Poverjenosti UJU zbiranje vseh teh knjig potom centralne knjižnice poverj. UJU in uvajanje dobrega gospodarstva s temi knjigami, da se bo z njimi izpopolnjevalo javne ljudske in mladinske knjižnice po šolah, okrajne učiteljske knjižnice in centralno knjižnico Pov. UJU.

O tozadevnih določbah poslovnika izpregovorimo prihodnjič.

Za enkrat se bo delovanje omejilo samo na zbiranje knjig in bomo darovalce knjig in naslove knjig objavljali v posebni rubriki.

—ck Darovane knjige za centralno knjižnico Pov. UJU: Dr. Nikola Radošević in Dr. Aleks. Stojčević, univerzitetna profesorja v Ljubljani: 1. Kralj Petar I. van otadžbine 1915—1919. — (Spisal Il. N. Djukanović); 2. Makedonija. — (Tih. R. Djordjević); 3. Devetstopenjasta. — (Branislav Nušić); 4. Pripovedke iz stare Srbije. — (Zar. R. Popović); 5. Govori i članci. I. II. — (Jovan Cvijić); 6. Kraljević Marko, zbirka 220 pesama i 90 pripovedaka narodnih. — (Sr. J. Stojković); 7. Srpske narodne junačke pesme (sa slikama). — Zadužbina Dimitrija Stamenkovića.

Neodrešena domovina in obmejno šolstvo.

—ob Obmejno šolstvo. V »Učit. Tov.« z dne 10. januarja t. l. je pisal tovariš severne meje o obmejnem šolstvu ter o nalogi UJU, o C.-M. družbi in Jugoslov. Matici do obmejnega šolstva. K članku pripominjam samo to, da se o tem vprašanju zelo obsežno razmotrivalo na UJU skupščini v Ptuj. Podpisani sem imel sestanek z navzočimi obmejnimi učitelji, katerim sem obrazložil delovanje C.-M. družbe za obmejno šolstvo ter obenem razvil program, kako naj bi se sistematično to delo vršilo. Priporočal sem učitelstvu, da naj povsodi ustanove C.-M. podružnice, da se po njih vzgojuje ljudstvo in narodni zavesti. Te podružnice naj bi bile nekake nacionalne trdnjave na severni meji. Od njih ne zahteva družba morebiti kakih posebnih dohodkov, bile naj bi marveč moralna družbina opora. Iz tega je razvidno, da se je družba že temeljito zainteresirala za severno mejo. Pripomniti moram dalje, da je družba podprla v tekočem šolskem letu obmejno šolstvo s šolskimi knjigami, z denarnimi podporami in z božičnicami. Izdalo se je do 100.000 Din — drugi jasen dokaz, da družba vrši na severni meji svoje delo, v kolikor ji pripuščajo gnotna sredstva. Glede severne meje sem podpisani stavil pri višjem šolskem svetu več predlogov, kateri so se po večini sprejeli in se deloma že tudi udeležili. P. n. učitelstvo na severni meji prošim vljudno, da se načrt o ustanovitvi podružnic udeležiti, ker bi se s tem olajšalo družbino obrambeno delo na meji. Vse potrebne podatke daje družba sv. Cirila in Metoda.

Fran Skuli.

Učiteljski pravnik.

—Š Kolekovanje šolskih naznanil. Na neko vprašanje odgovorjam javno, morebiti še koga drugega zanima. Otroci niso primorani vzeti šolskih naznanil, napredujejo lahko tudi brez njih v višje razrede. Potrdilo siromašnosti izda občina, ker mora biti na šol. naznanilu: »Brez koleka po potrdilu občine — — — — — z dne — — —, št. — — —«. Občine lahko dobe v davkarji spisek o neposrednem davku. Sedaj so itak rabile vse občine tak izkaz za kuluk. Stranka pa dobi v davkarji le tedaj potrdilo o davku brez koleka, ako ima občinsko potrdilo siromašnosti. Občina naj napiše:

Potrdilo
siromašnosti v dosegu šol. naznanila brez koleka.

Janko Peteln, posestnik v Kurji vasi,
otrok: Ivan. Občina — — — — —
dne — — — — —

Župan:

Naša kulturna organizacija.

Slovenska Šolska Matica.

—Šm Članom in poverjenikom Slov. Šolske Matic! Razpošiljam Vam publikacije za l. 1923. z uljudno prošnjo, da blagovolite poterjati od vsakega člana, ki mu izročite Maticine knjige, še znesek Din 10 (od dijakov Din 5). Ta povišek je bil sklenjen na odborovi seji S. Š. M. v Ptuj dne 8. julija 1923 (glej letošnji Ped. Zbornik str. 108!). a smo do zadnjega trenutka mislili, da nam kljub sklepu ne bo treba članarine zvišati. Toda preko naše plačilne zmožnosti narasli tiskarski stroški zadnjega časa nas silijo, da mo-

ramo svoj sklep izvesti, sicer zabredemo takoj letos v neprijeten finančni položaj, ki bi utegnil imeti že prihodnje leto za Matico resne posledice. Da si pa sami ne otežujemo kulturnega dela, ki ga vrši S. Matica že skoro četrt stoletja med slov. učitelstvom, tedaj se zanašamo trdno, da nam p. n. poverjeniki že v kratkem času dopošljejo nabrane poviške potom položnic, ki jih danes prilagamo. Istočasno prilagamo pošiljati nabiralne pole za l. 1924. s prošnjo, da greste tudi letošnje leto veselo na delo za naše prekoristno društvo. V podrobnostih Vas opozarjamo na »Naznanilo« na str. 118. letošnjega »Ped. Zbornika«. V Ljubljani, 15. januarja 1924. — Odbor Slov. Šolske Matic.

Književnost in umetnost.

Nove knjige in druge publikacije.

—kpl Cvetko Golar: Pastirjeva nevesta. Ljubljana 1923. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Str. 147. Cena trdo vezani knjigi 24 Din.

—kpl. Medvladje, socialen roman. Spisal: Jože Pahor. Cena 30 Din. Založila »Socialna Matica« v Trstu. Dobi se v Učiteljski knjigarni v Ljubljani.

Ocene.

T. SELIŠKAR:

ČITANKA

za obče osnovne šole. Sestavil: H. Schreiner. (Ilustrirana izdaja. II. del.)

Vsaka knjiška, ki je opremljena z lepimi slikami, odgovarjajočimi čitavi, je za bralce prikupljivejša kakor ona brez slik. To je umevno in se da dokazati z najenostavnejšimi psihološkimi zakoni, ki jih lahko najdemo v vsaki boljši psihološki knjigi. Zato tudi ne bom našteval pomembnosti slik v učnih knjigah, ker si jih je gotovo še vsakdo zapomnil, če je imel srečo, kaj takega slišati na učiteljski.

Ampak na nekaj drugega bom opomnil. Namreč, kakšne morajo biti te slike — in tudi kakšna mora biti celotna oprema lepe učne knjige. Razveselil sem se, ko sem slišal, da smo dobili novo ilustrirano čitanko za osnovne šole — toda silno sem bil razočaran, ko sem zagledal to, s takim ponosom naslovljeno »ilustrirano izdajo«. Ali ni ilustrirana? Seveda je! Par »pildkov« kuka iz medle črtnice v moje razočaranje — in jaz sem bil tako prost in sem namočil pero v sveti jezi, ne oziraje se na to, ali bo kdo hud ali ne, če napišem uničujočo kritiko podobicam, katerih naj bi se razveselila naša, vsega lepega željna mladina. Samo podobicam! Čitvu ne, ker je malo novega in ga v tem oziru serija čitank (Gangl, Černe, Rape, Flere) daleko prekaša.

Slike so, razen ene, ki so pridejane znatnemu delu tako slabe in tako nemarne, da se čudim, kako se jih je moglo spraviti v knjigo, ki je namenjena mladini. Tudi za učno knjigo naj se pridobijo slike, ki bodo mogle vzbujati estetična čustva, posebno še sedaj, ko se zahteva po umetniški vzgoji vedno bolj širi. Nikakor ne sme misliti šolnik, ki je mogoče dober pedagog, drugače pa na reakcionaren estet, da je za mladino vseeno, če stoji petelin na gnoju namesto v linah, če je otrok, ki beži pred zvonom junker iz srednjega veka, ne pa naš vaški paglavci itd. Svojo zakrknjenost do lepih slik pa je pokazal tisti, kdor že jih je porabil, na strani 42, kjer nekak »joger« strelja Zlatoroga, ki ima nad glavo nekaj ravnih črt in pa na strani 208 — kjer naj bi dvojne punčke ponazorile pogled na Miramar. Slike so vzete iz bogve katerih svetih zgodb. Fotografije so slabe in kažejo malo opazovano lepoto tekstov. Poglaviti del te ilustrirane izdaje je celo slab in samo nekatere fotografije so komaj zadostne. Tudi za to knjigo velja tole: Četudi bi bilo v knjigi čtivo lepo — so ponesečene slike — in je že s tem izgubila knjiga svojo privlačnost — za oči. In to je dosti, posebno pri mladini, ki je precej zbirčna in da veliko na lepo opremo. Slabe slike v učni knjigi so kvarljive v dvojnem oziru: V didaktičnem in estetičnem. Zato je treba dobro zbirati, če se že pisetelj odloči za ilustrirano izdajo. In če razdelim to kvarljivost po točkah, bi to bilo nekako takole:

1. Pouk brez slik je posebno pri prirodoopisnem pouku skoraj nemogoč. Toda če so slabe slike je še bolj nemogoč — in je škodljiv učencem predstavam.

2. Slabe slike ne odgovarjajo estetičnemu stremljenju moderne vzgoje — zato so tudi v tem oziru kvarljive — in takih slik ne sme biti v učnih knjigah.

Pa še nekaj, kar bi lahko postavil za tretjo točko. Če so v knjigi lepe, barvane slike, brez dvoma vplivajo tudi na čut do snaznosti. Lepo knjigo vsakdo z večjo pažnjo hrani, kakor ono z neokusno zunanjostjo in notranjostjo — in jo z veliko večjim veseljem v roke vzame kakor druge. (Opazujte to pri otrocih v I. razredu — in boste videli, da imajo Vidrovo berilo z barvanimi slikami veliko rajši kakor pa ono s črno-belimi.)

Kakor notranjost — tako mora biti tudi zunanost knjige okusna in prikupljiva. Učna knjiga naj bo taka, da bo vzbujala veselje, ne pa monotona kakor zunanost uradnega lista.

To niso malenkosti in je treba pogledati samo učne knjige naših sosedov Nemcev, pa bomo videli v koliko tudi v tem grešimo na račun mladine.

Saj imamo dosti slikarjev, ki bi se z veseljem lotili takega dela — toda ne! Za našo deco zadostujejo slike pobrane iz antikvaričnih knjig in površne reprodukcije stenskih šolskih podob! V tem greši tudi večina naših mladinskih knjig in pa časopisov.

Toliko, da si malo upravičeno nevoljo ohladim. Če bi se tem oporekal, da tiskarna ni upravičena porabiti učno knjigo za nekaj album svojih črk, bi bilo, mislim, dosti.

»MEDVLADJE«

Socialen roman. Spisal Jože Pahor. Založila »Socialna Matica« v Trstu. 1923. Cena 30 Din. Dobi se v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.

Pustimo konvencionalnost romana! Ne bom segal v njegovo formo in tudi junakov ne bom

razporejal po predpisih šolskih knjig: Peladan je prevrnil obliko, Barbuse je vsebino prelomil. Danes si avtor vstvarja obliko in junake iz sebe, brez zakonov in pravil. Vzori romantičnih osebnosti so padli: tudi realisti ne zmagujejo danes. Značajev ni: vsi so po večini izmehaniziran kaos vseh smeri; ne padajo in ne rastejo naravno, temveč po avtorjevih revolucionarnih mislih.

Zapisal sem to zato, ker je Pahorjevo »Medvladje« roman najnovejših tendenc, praktičnega socializma, torej posledica političnih preokupacij in z njimi združenih akonservativnosti v celotnem ustroju romana; pa je vendar v romanu toliko romantike in naturnosti, da mora vsakdo priznati: Pahor je predvsem politik, ali tudi pisatelj je: »Medvladje« je roman. Stavljal bi ga med Finžgarja in Detela, da ni preočividno nalepljen s socializmom. Mladi Hak je junak Pahorjevih misli.

V osebe ne bom globlje posegal, kajti gotovo je, da ne moremo avtorju diktirati načina, kako naj bi se razvijali značaji. Možno so vse izpremembe. Pahorjeve osebnosti so tako znane, da nikoli ne presenečajo čitavca, ker srečuje podobne v vsaki družbi. Pa ni mladi Hak najsimpatičnejši, kljub temu, da je najjačji; znabiti zato, ker nosi preveč tendenčno breme. Rojnik, Gruden, stari Hak, Osojnik so današnji ljudje; na tisoče je med nami takih, ki so trpeli za svoje ideje ali ki so jih nasprotujoča dejanja teh idej krivično povečala. Stana je pa tisti nemogoči značaj v medvladju morale, ki roman z verjetnostjo nenavadno krepi. In le-ta Stana, hči proroka — socialista, mora dobiti vlekakapitalista Rojnika??

Pahor je tudi pisatelj. O tem priča slog, ki v začetku sicer ne zadovoljava, pa se pozneje razprede in uveljavi kot edino primeren; o tem priča koncepcija sama, njene osebe, dejanja in okolica sploh. Omenjam le čas našega preobrata: tedaj je šele zavestno vzklik socializem pri nas. In v katero dobo naj bi Pahor položil dejanje? V to medvladje srca, misli in dejanj! Zakaj je šel Pahor z dejanjem preko Goriške? Njen rojak je: realnost opisov njegove zemlje sega jako v občutje. Mislim sem, da bo socialen roman vseskozi prevrten, nov in brez konservativnosti. Pa so osebe novi romantični, silno simpatični; prizori v Bohinjski dolini in ob Soči pričajo o pisateljevi domiselnosti in čustvenosti.

Naslov romana je točen in programatičen; tudi dokument naših zgodovinskih časov. Vendar bi naj nosila prva stran (ovitek) tudi pristavek roman; zakaj vsakdo misli o znanem zgodovinskem medvladju srednjega veka.

Tone Gaspari.

—k Cvetko Golar: Pastirjeva nevesta. Ljubljana 1923. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Str. 147. Cena elegantno vezani knjigi 24 Din.

Te dni je izšla zbirka povesti in romane našega priljubljenega pisatelja C. Golarja, ki je po svojih pesniških in leposlovnih delih dobro znan našemu občinstvu. Knjiga »Pastirjeva nevesta« obsega enajst povesti in romane in se po svoji pisani krepki izvirni vsebini in lepem narodnem jeziku ugodno razlikuje od današnje simbolistične futuristične literature. Vsebinsko tvori: Pastirjeva nevesta. — Kresna noč. — O miški, srebrno prepasani. — Pesnikovo maščevanje. — Prerokovanje. — Zamišljeni vir. — Beli in rdeči petelin. — Oče in sin Tomaž. — Trije kralji. — Gospa Lili. — Dobri prijatelji. — Tu beremo n. pr. o pastirju, ki se na čudovit način ženi pri grajski gosposodi, kuža turčin se zalubi v pastirico, gorski vir se zamisli v lepo deklico, pesnik se strašno maščuje nad svojim tekmečem itd. Žive in nežive stvari govore in se ljubijo, kar nam riše in piše Golar na svoj prijeten, ljubezniv način. Zato priporočamo to knjigo vsem, ki ljubijo živahno, včasih drzno fantazijo, sočne, življenja, polne povesti modernega slovenskega pisatelja.

—k »Ženski svet«. Januarska številka »Ženskega sveta« prinaša sledečo vsebino: Obrazi in duše. Dr. Jože Golar: Mlada leta Pavline Pakove. — Ivan Zorc: Valerija hči cesarja Dioklecijana (Roman). Dr. Iv. Lah: Gabrijan in Šembilja. — Dr. Jos. Tominšek: Ob grobu Borisa Mirana. — Fran Milčinski: Dobrota je sirota. Ivo Rod: Pesem. — Vida Jerajeva: Nova Pesem. — S. Nekaj besed o zakonu. — Izvestja: V ujedinenju je sila. — Po ženskem svetu. — Iz naše skrinje. — Kuhinja. — Razgovori. — Priloga za ročna dela v štirikratni velikosti lista je posebno lepa. Poleg risb in načrtov, prinaša zanimive članke, na katero posebej opozarjamo. »Ženski svet« izhaja v Trstu enkrat na mesec in stane letno 48 Din. polletno 24 Din. S krojno prilogo, ki bo izšla štirikrat na leto, 60 Din. Naroča se pri g. Mili Prunk, Ljubljana, Karlovska c. 20/I.

—k Pažnja književnicam. Udrúženje Monopolskih činovnika i službenika u Beogradu, rešilo je, da sa 1925. god. počne redovno svake godine izdavati svoj veliki kalendar pod naslovom: »Nova Zora«. Kalendar će izlaziti u vidu almanaha sa najboljim prilozima prvih pisaca u našoj ujedinenioj otadžbini. Stoga se književnicama obraća pažnja, da će uredništvo kalendara nagraditi: 1. 3 najbolje pesme, prvu sa 1000, drugu sa 800, treću sa 600 dinara. Nagradene, ali i nenagradene pesme koje se odaberu za štampanje honorisaće se: nagradene sa 2 a nenagradene sa 1 dinar od reči. 2. 3 najbolje pripovedke, prvu sa 3000, drugu sa 2000 i treću sa 1000 dinara. Nagradene, ali i nenagradene pripovedke koje se odaberu sa štampanje honorisaće se: nagradene sa 2 a nenagradene 2 dinar od retka. Napominje se, da pripovedka ne prede dužina 8 strana veličine izdanja Srske Knjiž. Zadrúge. Svi radovi podnose se naidalje do 1. aprila 1924. god. Ishod će se objaviti 1. maja 1924. god. i ponekim dnevnim i svima književnim listovima. Nagrade se isplaćuju odmah, a sav ostali honorar šalje se piscima poštanskom uputnicom 1. decembra 1924. godine uz jedan primerak kalendara. Ocenivački sud sastavlja tri trojica profesora književnosti, čija ćemo imena naknadno objaviti.

Naša gospodarska organizacija.

—g V počaščenje spomina Janka Likarja, so darovali za Učiteljski konvikt: Engelbert Gangl 30 Din, Jakob Dimnik 30 Din, Ivan Dimnik 30 Din. Skupaj 90 Din.

—g Ganglov kamen za učiteljski konvikt v Ljubljani. Niko Einspieler, nadučitelj v Št. Jurju pri Grosupljem, Din 120 in sicer obveznico 7% drž. posojila za

Din 100 in Din 20 pa v gotovini. — Andrej Sežun, učitelj v Ljubljani, obveznico 7% drž. posojila za Din 100. — Učiteljsvo deške in dekliške osnovne šole v Kranju Din 160; darovali so po 10 Din: Janja Miklavčič, Jerica Bizjak, Albina Bradaska, Pavla Jaklič, Angela Črnolagar, Anica Pilbach, Marija Rooss, Olga Šavnik, Anka Mahulja, Vilko Rus, Anton Sepaher, Andrej Rojc, Vinko Robljek, Lado Čuk, Rudolf Bratok in Stanko Završnik. — Učiteljski zbor v Starem trgu pri Črnomlju po inicijativi nadučitelja Jos. Rustje Din 150; darovali so: Dobrovoljčeva, Kušarjeva, Znančeva, Kavčič in Rustja. — Mara in Regina Judnič, učiteljici v Vrčicah pri Semiču, Din 50. — Fortunat Jelovšek, nadučitelj v Libojah. Din 50 v počaščenje svojega sošolca Gangla. — Belokranjsko učiteljsko društvo Din 500. — Nadučitelj Konrad Barle iz Metlike Din 150 brezobrestnega posojila. — Učiteljski zbor v Starem trgu pri Ložu Din 100; darovali so po 15 Din: F. Hribernik, C. Jelinčič, E. Miseli, K. Piki, M. Tome, J. Vončina in F. Weber. Skupaj Din 1380; zadnjič izkazanih Din 5887 = Din 7267. Prisrčna hvala! Le tako naprej! »Kamen na kamen palača.« — Jakob Dimnik, blagajnik.

—g Rezervni sklad — prostovoljni organizacijski davek — 1924. I. izkaz. Blagajniško stanje po zadnjem izkazu 2867.56 Din. Laško učiteljsko društvo 400 Din. Smoletova Jožica, Sv. Gora 25 Din. Jelovšek Fortunat, Liboje 25 Din. Skupaj 3317.56 Din. — Uprava rezervnega sklada.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

= OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOL. OKRAJ ima svoj občni zbor v Mariboru dne 7. februarja ob 10. uri predpoldan v mali dvorani Narodnega doma. Dnevni red: 1. Predsedniško poročilo. 2. Blagajniško poročilo. 3. Volitev novega odbora. 4. Pogovor o izvolitvi stalnega konferenčnega odbora. 5. Predavanje g. nadzornika Lichtenwallnerja: Bistvo in pomen produktivne šole in pot do njenega uresničenja. 6. Slučajnosti. Udeležba za vse obvezna in se bode kontrolirala.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA CELJSKI OKRAJ ima svoj občni zbor v soboto dne 9. februarja 1924 ob 9. uri dopoldan v mestni osnovni šoli v Celju po sledečem vzporedju: 1. Zapisnik. 2. Društvene in stanovske zadeve. 3. Letno poročilo tajnika in blagajnika. 4. Volitev novega odbora in dveh pregledovalcev računov. 5. Vprašalna škrinjica. 6. Moji utisi pri nadzorovanju» poročila nadzornik tovariš Ljud. Černe. 7. »O uporabnih nalogah« predava tovariš S. Petrovič. Udeležba za vsakega člana častna dolžnost. Odbor.

Poročila:

+ ZBOROVANJE OKR. UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA LJUBLJANO IN OKOLICO se je vršilo v soboto, 5. januarja 1924 v šoli na Ledini. Kljub skrajno slabem vremenu se ga je udeležilo nad 120 tovarišic in tovarišev, katere je iskreno pozdravil predsednik. — Tovariš predsednik se je uvodoma spominjal umrlega tovariša nadučitelja Karola Matajca na Vrhniki. Naštevaj je vse njegove vrline, ki so ga dičile vedno v ponos našemu učiteljskemu stanu. V imenu društva se je zahvalil g. nadzorniku, tovarišu Andreju Rapetu, za njegov ginljiv govor, v slovo našemu umrlemu tovarišu.

Predavanje: Nato je predaval strokovni učitelj tov. Koba! vrlo zanimivo o »Pouku, vzgoji in metodi slepih«. Poročilo je bilo vsestransko zanimivo. Lepo predavanje je sprejelo učiteljsvo z iskrenim zadovoljstvom. — Tov. tajnik je podal nato več potrebnih stanovskih zadev.

Sprejeti so bili nato sledeči samostojni predlogi:

1. Učiteljsvo ima vzorno organizacijo, prav dobro delavno strokovno tajništvo in poverjenišvo, ki so storili vse, da bi dosegli najboljšo socialno stališče. Zbrano učiteljsvo soglasno protestira proti izigravanju naših duševnih in telesnih sil, s katerimi smo takorekoč na koncu.

2. Učiteljsvo vztraja na sedanji sestavi višjega šolskega sveta, za kar smo se toliko časa borili, kajti v tej inštanci imamo zakonito voljene zastopnike.

3. Učiteljsvo se udeležuje intenzivno na prosvetnem polju. To je bil ukaz na-

ših prosvetnih oblasti, katerega je učiteljstvo vedno z vso verno izpolnjevalo. Šolske oblasti naj to delo učiteljstva podpirajo, posebej še pri uporabi šolskih prostorov v te svrhe, kjer naj ima odločilno moč le učiteljstvo.

4. Matični listi oziroma izkazi o šolskem napredku so nepregledni in nepraktični. Višji šolski svet naj z novim šolskim letom odpravi matične liste, namesto njih naj se pa uvedejo katalogi in matica.

5. Članarina se zviša za leto 1924. na 100 Din letno. Vsa zaostala članarina naj se takoj plača. Sklene se soglasno, da koncem vsakega četrtletja pobere med učiteljstvom na šoli znesek za organizacijo šolski voditelj, ako pa voditelj ni član društva, naj se določi tovariš, ki bode pobral v zgornjem smislu članarino.

6. Poročene učiteljice plačajo članarine 20 Din, za otroške vrtarice, učiteljice ženskih ročnih del in upokoenci plačajo članarine 40 Din.

7. Načrt »Socialne ustanove«, sklenjene pri delegacijskem zborovanju v Ptuj, se soglasno sprejme; ista naj se tudi čimprej udeleži, ker je v današnjih razmerah posebno potrebna.

8. UJU se naproša, da pri vseh merodajnih šolskih oblastih izposluje, da se enkrat za vselej ukine obligatno nadzorovanje učiteljstva pri šolskih mašah, izvzemski šolskih praznikov ter v ustavi predpisanih šolskih maš.

9. Nemščina kot neobvezni predmet naj se enkrat za vselej odpravi. Prosto poučevanje nemščine naj se vrši le proti plačilu, ki ga določi učiteljstvo samo.

10. Kmetijski pouk v izrednih urah naj se poučuje povsod edinole proti nagradi.

11. Otroci, ki zamujajo maše ob narodnih praznikih, naj se strogo kaznujejo.

12. Zakon o osnovnih šolah naj se čimprej izvede.

13. Učiteljicam, poročenim z državnimi uradniki, učiteljicam ženskih ročnih del, naj se popravi takoj prizadeta krivica glede draginskih doklad in plač; isto velja tudi za upokoence.

14. S podvojeno silo naj agitira učiteljstvo za »Zvonček«, posebej še med učenci, da na ta način najlepše proslavimo 50letnico našega Gangla. Sklene se soglasno darovati za Ganglov kamen »Učiteljskemu konviktu« znesek 250 Din; ako še preostaja blagajni kaj denarja, se pooblasti odbor, da daruje v ta namen še večjo vsoto do 500 Din.

+ OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA je zborovalo dne 13. decembra 1923 v Murški Soboti. V pozdravnem govoru se je tov. predsednik Požegar spominjal v vznešenih besedah petdesetletnice nam vsem tako milega in dragega višjega šolskega nadzornika, dvornega svetnika g. Gangla. — Spomnili smo se tudi neveselega dogodka v našem življenju: smrti nestorja slovenskih pisateljev Josipa Stritarja.

Predavanje. Poleg običajnega dnevnega reda smo imeli to pot priliko poslušati globoko zasnovano in mirno, temperamentno predavanje tov. Karnerja Edm. o »Nacionalizmu, kozmopolitizmu in rodoljubju«. Predavatelj je pokazal, da obvlada temo popolnoma. Poslušalci so mu bili zelo hvaležni in so ga naprosili, da objavi predavanje v celoti v »Popotniku«.

Okrajni šolski nadzornik tov. Cvetko je podal nekaj prav umestnih opomb in navodil, kako naj postopa učitelj pri prosvetnem izvenšolskem delu. — Ostale točke dnevnega reda so bile lokalnega značaja.

+ SLOVENJEBISTRIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je imelo svoj občni zbor v četrtek, dne 10. januarja na deški šoli v Slovenski Bistrici. Vzlic skrajno slabi poti in neugodnemu vremenu je bilo navzočih tri petine članov.

Stanovske in društvene zadeve. Predsednik poroča o malenkostnih ugodnostih, ki jih je dovolila železniška uprava uradništvu v tekočem letu ter prečita dopis »Učit. Doma« v Mariboru, ki poroča o svojem materijelnem stanju ter pozivlja člane na marljivo delovanje v prid tega društva.

Poročila društvenih funkcionarjev. Tovariš predsednik poroča o modernih strujah, ki se polagoma uvajajo v šole v našem okraju na polju vzgoje in pouka ter želi, da bi se naše materijelno stanje v toliko izboljšalo, da bi brez morečih skrbi za obstanek posvetili vse svoje moči naši mladini.

Tajnica objavi društveno statistiko in poda poročilo o delovanju društva v minulem letu.

Tovariš blagajničar poroča o stanju društvene blagajne, ki je prav zadovoljivo. Društvo je izpolnilo vse obveznosti napram UJU, »Učiteljskemu Domu« v Mariboru in »Zvezi kulturnih društev« v Ljubljani.

Volitve. Volitve so se vršile po listkih. Izvoljen je bil zopet stari odbor:

predsednik: Fran Karbaš; podpredsednik: Josip Rainer; tajnica: Otilija Feigel; blagajničar: Matko Janžekovič; namestnik: Josip Šegula in Fran Bratoš; odbornika: Franja Hribar, Anton Kukovič in Varl Ludovik.

Slučajnosti. Ker se je članarina zvišala od letnih 110 Din na 120 Din, se je sprejel tajničin predlog, da bo vsak član učiteljskega društva obenem tudi član naših obrambnih društev — »Jugoslov. Matice« in »Družbe sv. Cirila in Metoda«.

Članarino po 10 Din bodo odtegovali voditelji mesečno, kdor ne bo plačal po enem mesecu, ga blagajničar odjavi UJU.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo v prvi polovici meseca marca v Pragerskem.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj.

Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

Štev. 88.

RAZPIS UČNIH MEST NA SKOMARJU IN RESNIKU.

Na enorazrednicah v Skomarju in na Resniku sta mesti učiteljev-voditeljev vakantni. Z dovoljenjem višjega šolskega sveta z dne 12. decembra 1923, št. 14.704 se moreta začasno namestiti tudi abiturijenta.

Prošnje naj se vpošljejo okrajnemu šolskemu svetu v Konjicah vsaj do 1. februarja 1924.

Predsednik: Poklukar I. r.

TEČAJI ZA STROJEPISJE IN STENOGRAFIJO.

Dne 3. februarja 1924 začnejo na državno koncesijoniranem zasebnem učilišču Legat v Mariboru zopet novi tečaji za strojepisje ter slovensko in nemško stenografijo. Tečaji trajajo 4 mesece. Vpisovanja in pojasnila v specialni trgovini s pisalnimi stroji Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, ali pa v šolski pisarni, Vrazova ulica 4.

MARIBORSKA TISKARNA D. D.

JURČIČEVA ULICA 4. MARIBOR, JURČIČEVA ULICA 4.

priporoča sledeče v njeni založbi izišle šolske knjige in zemljevid:

M. PIRC: **Zemljepis slovenskega ozemlja**, za učence 4. razreda osnovnih šol, s 25 podobami. Cena vezani knjigi 10 Din.

M. PIRC: **Zgodovina starega veka** za višje razrede srednjih šol, druga popravljena izdaja. Cena vezani knjigi 35 Din.

PRAVKAR IZŠLO!

Ročni zemljevid sloven. oz. mija v merilu 1:600.000, izvršen v lastnem litografičnem zavodu v osmih barvah, kot plastičen zemljevid za šol. uporabo. Priredil ravn. moškega učiteljskega v Mariboru M. Pirc, risal učitelj Sl. Dimnik. Cena izvodu 10 Din.

Pri večjih naročilih dobe šolsk. vodstva običajen popust v prid ubožnih učencev.

Upravni svet Učiteljske tiskarne javlja tožno vest, da je naš mili tovariš in vdani pisarniški uradnik, gospod

JANKO LIKAR

mestni učitelj v p.

po kratkem bolehanju dne 18. januarja mirno preminul.

Pogrebni izpredovil je bil v nedeljo, dne 20. januarja 1924, ob pol 16. na pokopališče k Sv. Križu izpred hiše št. 87 na Poljanski cesti.

Bodi dragemu prijatelju in požrtvovalnemu sodelavniku ohranjen b'ag spomin. Ostal nam je zvest do smrti.

V Ljubljani, dne 24. januarja 1924.

KNJIŽEVNA ZALOŽBA UČITELJSKE TISKARNE:

Mladinske knjige.

Baukart: *Marko Senjanin, slovenski Robinson*. Vez. Din 12.—
Dimnik: *Kralj Peter I.* Vez. Din 20.—
Erjavac: *Kitajske narodne pripovedke*. Vez. Din 26.—
Erjavac: *Srbske narodne pripovedke*. Vez. Din 24.—
Erjavac-Flere: *Fran Erjavac, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 52.—
Erjavac-Flere: *Fran Levstik, izbrani spisi za mladino*. Broš. Din 18, vez. Din 28.—
Erjavac-Flere: *Matija Valjavec, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 40.—
Erjavac-Flere: *Josip Stritar, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 60.—
Erjavac-Flere: *Simon Jenko, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 28.—
Ewald-Holeček: *Matj narava pripoveduje*. Vez. Din 32.—
Flere: *Babica pripoveduje*. Vez. Din 12.—
Gangl: *Zbrani spisi*. II., V. in VI. zv. vez. Din 10.—, eleg. vez. Din 12.—, VII. zv. vez. Din 18.—, eleg. vez. Din 20.—
(Ostali zvezki so v II. natisu.)
Cvetko Golar: *Pastirjeva nevesta*. Cena 24 Din.
T. Gaspari in P. Košir: *Sijaj, sijaj, solnce!* (Zbirka koroških popevk.) Din 8.—
Waštetova: *Mejaši, povesti iz davnih dni*. Vez. Din 25.—
Manica Komanova: *Narodne pravljice in legende*. Din 18.—
Korban: *Vitomilova železnica*. Vez. Din 16.—
Korban: *Čaj prijateljski*. Vez. Din 16.—
Lah: *Česke pravljice*. Vez. Din 15.—
Mišjakov Julček: *Zbrani spisi*. VI. zvezek (Drugi zvezki so razprodani.) Vez. D 10.—
Ribičič: *Vsem dobrim*. Vez. Din 10.—
Robida: *Da ste mi zdravi, dragi otroci!* Broš. Din 3.—
Šilih: *Nekoč je bilo jezero*. Vez. Din 28.

Titel-Přibit: *V kraljestvu sanj*. Broš. Din 8.—
Trošt: *Moja setev*. I. in II. a Din 10.—

Leposlovne knjige.

Gangl: *Beli rojaki*. Broš. Din 15.—, vez. Din 18.—
Gangl: *Moje obzorje*. Broš. Din 15, vez. Din 18.—
Jelenc: *1914—1918, spomini jugoslovenskega dobrovoljca*. Vez. Din 30.—
Matičič: *Na krvavih poljanah*. Vez. Din 42.—
Zbašnik: *Drobne pesmi*. Vez. Din 10.—
Ivan Zorec: *Pomenki*. Din. 11.—

Dramatika

Maeterlinck-Bernot: *Modra ptica*. Broširan Din 16.—
Gangl: *Dolina solz*. Broš. Din 6.—, vez. Din 8.—
Gangl: *Sfinga*. Vez. Din 16.—
Gangl: *Sin*. Drugi natis. Vez. Din 24.—

Šolski oder.

J. Korban: *Povodni mož, igrice za mladino*. Fr. L.: *Božična pravljica, otroška igra v 3. slikah*. Obe v 1. zvezku. Din 5.—
Gregorčič-Stepančičeva: *Otroški oder*. (Za otroške vrste, zabavišča in nižjo stopnjo osn. šol.) Broš. Din 8.—, vez. Din 12.—

Poučne in znanstvene knjige.

Bučar: *Slovenski metuljar*. Broš. Din 12.—
Kunaver: *Na planini*. Vez. Din 30.—

Kunaver: *Kraški svet in njega pojavi*. Vez. Din 46.—
Mencej: *Kratka srbska gramatika in čitanka*. Broš. Din 5.—
Ivo Teikal: *Matematične tabele*. V platno vez: na žepna knjiga 66 Din.
Veber: *Etika*. Din 120.—
Ivo Bele: *Sadjarstvo*. Din 85.—

Šolske knjige.

Wider: *Prva čitanka*. Vez. Din 16.—
Gangl: *Druga čitanka*. Vez. Din 16.—
Černež: *Tretja čitanka*. Vez. Din 16.—
Rape: *Četrta čitanka*. Vez. Din 25.—
Flere: *Peta čitanka*. Vez. Din 46.—
Plesničar-Grum: *Zemljepis Jugoslavije*. I. del: Slovensko ozemlje. Vez. Din 28.—
Gradivo za 4. šolsko leto osnovnih šol.
Mešiček-Drnovšek: *Obči zemljepis za višje razrede osnovnih šol*. Vez. Din 12.—
Podkrajšek: *Pomočniška izkušnja za rokodelske obrte*. Broš. Din 5.—
Podkrajšek: *Računstvo za ženske obrte*. Vez. Din 10.—
Podkrajšek: *Knjigovodstvo za ženske obrte*. Vez. Din 18.—
Lésica-Lokovšek-Mole: *Prva srbska ali hrvatska čitanka*. Vez. Din 15.—
Jedrlnič: *Druga srbska ali hrvatska čitanka*. Vez. Din 22.—
Bezjak-Přibit: *Pedagogika I. knjiga*. Vzgojeslovje s temeljnimi nauki o uklopu. Trdo vezana knjiga Din 56.—
Bradač: *Iz starorimske lirike*. Broš. Din 12.—

Pesmarice in muzikalije.

Marolt: *»Bože pravde« in »Lepa naša domovina«*. Din 150.—
Marolt: *Narodne himne in druge domodne pesmi*. Din 3.—

Zirovnik: *Narodne pesmi*. I., II. in III. zv. a Din 3.—
Adamič: *Mladinske pesmi*, enoglasni zbori in samospeli s spremljevanjem klavirja. Din 50.—

Druge knjige.

Stalež (imenik) *šolstva in učiteljstva v Sloveniji* 1923. Broš. Din 42.—
Fink: *Zbirka naredb in odredb za osnovne in meščanske šole ter učiteljskega v Sloveniji*. I. zvezek (od prevrata do konca 1. 1920.) broš. Din 10.—, II. zvezek (za 1. 1921.) broš. Din 14.—, III. zvezek (za 1. 1922.) broš. Din 15.—

Slike.

Sič: *I. Kmečka soba na Gorenjskem*.
Sič: *II. Kmečka hiša na Gorenjskem*.
30 3 × 90 5 cm. Slika a Din 30.—

Stenske table k Widrovi *Prvi čitanki*. Table imajo na obeh straneh nalepljeno čtivo. 13 tabel. Cena Din 220.—

Galerija naših velmož.

1. Trubar	6. Stritar
2. Vodnik	7. Jurčič
3. Slomšek	8. Gregorčič
4. Prešeren	9. Aškerc
5. Levstik	10. Tavčar

61 5 × 47 5 cm. Slika a Din 10.—

TELEFON ŠTEV. 312.

VSE KNJIGE, KAKOR TUDI KNJIGE DRUGIH ZALOŽB SE DOBE V

ČRKOVI RAČUN ŠTEV. 10761.

KNJIGARNI UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

FRANČIŠKANSKA ULICA ŠTEV. 6 IN V PODRUŽNICI KNJIGARNE, SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 2.